

NOBILISS: & AMPLISS: DOMINO, D. ARCHIBALDO CAMBELLO, Argatheliæ Marchioni,

Kinteræ Comiti, Cambellæ & Lornæ Dynastæ, Insularum Æbudarum
Justitiario, Regi a sanctioribus Consiliis, &c.

Adolescentes Magisterii Candidati hæc Theses Philosophicas, quas Deo propitio ad diem
JACOBI Regis Auditorio pro virili propugnabunt, Præside DUNCANO FORRESTERO, D.C.Q.

Alexander Narnius.
Andreas Keirius.
Andreas Keltæus.
Andreas Rhetorfortis.
Archibaldus Robertsonus.
Gavinus Loudonus.

Georgius Oliphantus.
Georgius Pringleus.
Georgius Sinclairius.
Gulielmus Caldervodius.
Gulielmus Crichtonus.
Gulielmus Dickæus.

Gulielmus Duglassius.
Gulielmus Eccles.
Gulielmus Jacchæus.
Gulielmus Peirsonus.
Henricus Moravius.
Hieronymus Henderfonus.

Hugo Scotus.
Jacobus Nasmethius.
Jacobus Stuartus.
Joannes Anderfonus.
Joannes Cragingeltus.
Joannes Flaminus.

Joannes Hamiltonus.
Joannes Jultus.
Joannes Kerus.
Joannes Lauderus.
Joannes Scotus.
Joannes Taliferreus.

Lodovicus Lausonius.
Ricardus Calendarius.
Robertus Flaminus.

THESES LOGICÆ.

Non sine admiratione quadam intuemur, nonnullos, aliquos
satis ingeniosos, qui hoc tanquam absurdum concipiunt;
ut Logica simul sit Ars & Habitus Instrumentarius, id est
(ut illi volunt) simul causa principalis & instrumentalis.
Quasi vero habitus qui dicitur Principales omnes non ef-
sent cause instrumentales, nempe intellectus & anima
rationalis.

2. Ad Universale requiritur non solum ut sit unum, &
commune multis: sed etiam ut sit in multis multiplicabile,
idque eadem ratione.

3. Datur aliqua unitas ex parte objecti, non realis, in-
trinseca tamen; qua provenit ab actione Intellectus præscindente naturam ab inferiori-
bus. Et hæc est propria universalis unitas.

4. Unitas hæc, a qua resultat aptitudo ad plura, differt ab unitate formalis essentialiter:
sicut etiam unitas formalis essentialiter differt ab unitate numerica. Tamen unitas for-
malis nec ab unitate numerica, nec ab unitate præcisionis, ullo modo realiter differt,
aut ex natura rei: sed ad summum virtualiter seu fundamentaliter.

5. Aptitudo ad plura (qua fere est forma universalis) communiter ab omnibus dicitur
Potentia Logica: dicitur præterea a quibusdam Non-repugnantia: sed magis verisimi-
le est non repugnantiam hæc consequi ad potentiam Logicam, tanquam ad aliquid ab-
solutum & positivum. Proinde diminuta nimis est divisio illa entis rationis qua recepta
est, in Relationem, Negationem, & Privationem. Nam nullo ex his modis concipi debet
potentia Logica.

6. Licet per Aptitudinem ad plura, natura evadat universalis, ipsa tamen hæc aptitudo
singularis est: & proinde Universalitas semper est aliquid singulare & unum numerice.

7. Nominales & quicunque eorum sententiam postliminio in scholam introducere
volunt, nunquam possunt explicare hoc: quomodo idem actus intellectus representet plura
particularia ut similia, nec tamen ex parte objecti istius actus detur ulla unitas. Nimia
subtilitatis videtur ut dicamus nos posse concipere plura ut similia, nisi uniamus ea in con-
ceptu, in eo in quo sunt similia: & sic in esse representato & objective erunt aliquid unum.

8. Universale est essentialiter universale, accidentaliter tamen genus; imo etiam &
individuum sub genere.

9. Potest aliquid esse, vel Genus vel Species, idque essentialiter, quod tamen est ens
rationis non commune, sed plane singulare. Quod enim Genus vel Species formaliter sum-
pte sint notiones communes, non minus iis est accidentale, quam animali ut sit genus, aut ho-
mini ut sit species.

10. Species qua definitur est essentialiter species: tamen cum definitur sit species ac-
cidentaliter.

11. Non omnis Substantia est vel Prima vel Secunda: nec omnis Substantia qua prædi-
cabilis est de primâ, est in categoria substantia: nec omnis substantia universalis dicenda
est substantia secunda.

12. Relatio qua est genus summum in categoria rectorum refertur ad aliud, scilicet quo-
modo quantitas qua est genus summum in categoria quantitatis aequalis est vel inæqualis.

13. Relatio nullam realem compositionem facit, sicut cum fundamento ita neque cum
subiecto.

14. Qui dicunt universale nihil aliud esse quam omnia singularia prout in perfecta In-
ductione continentur, necessario debent admittere, in Inductione, idem probari per idem:
qua non est legitima probatio.

15. Syllogismus prout consideratur in Prioribus Analyticis, non abstrahit ab omni mate-
ria: non enim abstrahit a materia vera: sed abstrahit tantum a particulari materia con-
ditione, Necessaria nempe & Probabili.

16. Scire est cognoscere rem per causam &c. unde plane sequitur de iis qua sunt in
potestate nostra, nullam scientiam ex mente Aristotelis dari posse.

17. Cum incertitudo quadam essentialiter annexa sit assensui opinionis, oportet hoc
totum imputare voluntati, quod quis (sicut sæpe usu venit) æque firmiter opinionis suæ ad-
herescat, ac si haberet demonstrationem.

18. Datur Syllogismus nullatenus peccans, sive in materia sive in forma, qui tamen
Sophisticus est.

19. Omnis legitimus syllogismus vel est necessarius vel probabilis, non ideo tamen
omnis est vel Demonstrativus vel Dialecticus.

THESES ETHICÆ.

Potest esse Vir bonus, imo & bonus Pater familias, qui Civis bonus non est: imo
& potest accidere, ut detur talis civitas, in qua, qui est bonus civis, non sit
bonus vir.

2. Sicut officium est Intellectus, non assensum, sed dissensum præbere pro-
positioni falsa: ita Voluntatis est; malum non velle, sed averfari, neque tamen propterea
eodem modo determinatur ad bonum, sicut intellectus ad verum.

3. Qui negat homini libertatem voluntatis circa bonum propositum ut non necessariū,
plane tollit hominem de homine.

4. Voluntas non semper ex ratione agit, nunquam tamen sine ratione agit.

5. Nemo potest perturbare suas penitus evellere; imo neque expediret hoc posse.

6. Potest esse causa moralis per se que Physice non est causa nisi per accidens. Hoc modo
qui consilium dedit prævum, aut qui malum aliquod non impedivit tum cum tenebatur
& poterat, vere & per se dicitur causa mali istius moraliter, quamvis non sit causa
Physica revera illud producent.

THESES PHYSICÆ.

Quamvis non soleamus dicere, quod plures sint Scientia Physica, certum tamen
est illam totalem scientiam constare ex pluribus scientiis specie inter se distin-
ctis; imo tot esse specie distinctas scientias, quot sunt diversa conclusiones in ea
demonstrata.

2. Qui materia fecunditatem aliquam tribuunt, & dicunt formas in ea
tanquam seminario latere, qua postea virtute activa causa agentis evocantur, id est, ut
illi volunt, educuntur & potentia materia, nolint velint in Anaxagoræ τὰ νοεόμενα rela-
buntur. Sed forsitan novaturientes hoc pro absurdo non putant.

3. Sicut repugnat ut omne factibile a Deo simul fiat, propterea quod hoc importet om-
nipotentiam exhaustivam iri: similiter etiam repugnat ut fiat aliquid actus & categori-
matice infinitum, sive extensive, sive intensive, sive quoad numerum.

4. Res eadem plane est, & Actio & Passio, sicut eadem est via Edinburgo Letham, & Letha
Edinburgum.

5. Datur tamen quadam actio, quam nulla comitatur passio.

6. Tempus est ens reale: nulla tamen ejus particula realiter existit.

7. Deserimus sententiam Aristotelis (si modo fas sit credere eam fuisse ejus sententi-
am) qui dicit gravia & levia non a propriis formis, sed a generante moveri.

8. Mistio per minutarum partium inter se applicationem & confusionem procuratur:
atque eo facilius & magis feliciter absolvitur Mistio quo partes mistiles minutiores sunt.

9. Ipsa tamen forma mistionis est aliquid nobilius & perfectius formis mistilium, &
materiam mistilium informat non expellendo priores formas, sed deturbando eas formas ex
officio quod prius exercebant (n) ultimo informandi.

10. Corpus vivens toto vita sua tempore est idem numero, licet partes ejus sint in per-
petuo fluxu: imo tantum abest ut exspiratio partium minutarum qua per calorem extru-
dantur, unitatem numericam compositi tollat; ut salva manente unitate numerica pos-
sit auferri partes majores v: g: integra membra in animalibus.

11. Quod quadam generatio fiat successive & continue, sine habitatione defendimus.
Idem volumus hoc non tantum intelligi de adgeneratione partium viventis per nutritio-
nem, sed etiam de quadam generatione totali.

12. Intellectus exercet quasdam operationes sine dependentia a voluntate, & eatenus
non subest ejus dominio: voluntas tamen ne unam quidem operationem exercere potest
sine dependentia ab intellectu.

13. Actio illa quam solent Philosophi morales vocare velleitatem, proprie loquendo
non est actio voluntatis pro tali tempore existens: sed potius quadam dispositio voluntatis,
vel actio non existens, sed sub conditione existura: qua tamen nunquam existet nisi po-
sit tali conditione.

14. In hoc humani ingenii imbecillitas se prodit, quod non possit conciliare libertatem
agendi in homine cum decretis Dei absolutis. Multi (fateor) hanc provinciam in se susce-
perunt: sed magis feliciter proficiunt qui cum Apostolo dicunt, O altitudo!

15. Qua vulgo de Intellectu Agente Philosophantur & incerta sunt & inepta.

THESES METAPHYSICÆ.

Ens qua ens, quod est subiectum Metaphysica, est idem quod Ens immateriale: ni-
mirum (ut vocant) per indifferentiam, non autem per repugnantiam.

2. Videntur velle famosum aliquod paradoxum defendere, qui dicunt Unum,
Verum, Bonum, ensi nihil superaddere, sed potius aliquid ei detrabere. caveant,
quoque, ne sibi ipsis detrahant, amo philosophiam novam, sed non quia nova est.

3. Veritas Metaphysica possibilis est cum falsitate Logica imo etiam & Ethica.

4. Salvo aliorum communi iudicio (quod nos semper venerabimur) dicimus existentiam
ab essentia ne quidem ratione differre, nisi intelligas rationem ratiocinantem.

5. Nec tamen ex hoc sequitur quod actus existere sit de essentia alicujus creatura.

6. Dantur veritates lumine naturali de Deo cognoscibiles, idque Demonstrativæ.

7. Non probamus itaque eorum sententiam, qui (Metaphysica hostes) omnes hujusmodi
veritates ad Theologiam volunt proprie spectare. Theologus quidem easdem veritates
debet considerare, sed non sub eadem ratione, nempe debet eas considerare, sed non prout lu-
mine naturæ illi innoscunt, sive prout creduntur non demonstrantur.

8. Subsistentia, nisi per independentiam, a nobis explicari non potest: non tamen propterea
constitit in negatione.

9. Frivolum est illud Thoma, quod Angelus sit in loco solum per operationem (nimirum
transcurrentem) quasi vero Angelus non possit de loco in locum moveri, & interea nullam
aliam operationem exercere.

10. Angelus descendens de cælo in terram, movetur continue, nec potest in instanti
distantiam istam perlustrare.

THESES ASTRONOMICÆ.

Tropici singulis annis non describuntur a centro Solis in eodem loco.

2. Quod stellata noctis claritas major sit tempore brumali, causa non est ma-
jor ipsius mediis claritas: sed potius majores in medio tenebra.

3. Sphæricum luminosum illuminat sphærici opaci aequalis medietatem præ-
cise, & opacum illud jacit umbram cylindricam: non tamen in immensum eam jacit.

4. Qui degunt sub æquinoctiali, neutrum polorum cernere possunt: & mirum est quod
nonnulli negent hoc, tanquam rationi non consentaneum.

5. Quorum punctum verticale existit præcise in altero Polorum, ii non habent diem
æqualem nocti: id est non habent diem per sex menses.